

ΣΥΝΤΟΜΗ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑΤΟΣ Β΄

ΤΙ ΑΝΑΦΕΡΩ ΑΝ ΜΕ ΡΩΤΗΣΟΥΝ...

1. Με ποιους τρόπους ο συγγραφέας προσπαθεί να πείσει/ να επηρεάσει τους αναγνώστες;

- Αναφέρω **τρόπους** και **μέσα πειθούς** (π.χ. χρησιμοποιεί επίκληση στη λογική και παραθέτει στατιστικές μελέτες προκειμένου να πληροφορήσει...)

2. Να σχολιάσετε/ να αξιολογήσετε τη γλώσσα του χωρίου/του αποσπάσματος. Σχολιάζω:

- **Λειτουργία της γλώσσας** (δηλωτική/αναφορική ή συνυποδηλωτική/ποιητική ή τελεστική)
- **Είδος σύνταξης** (ενεργητική / παθητική - έμφαση στο δράστη ή στη δράση)
- **Πρόσωπα, χρόνοι** και τις **εγκλίσεις** των ρημάτων
- Επιλογή **λεξιλογίου** (π.χ. συγκινησιακά φορτισμένο λεξιλόγιο, σχήματα λόγου)
- **Δομή** λόγου (μακροπερίοδος ή βραχυπερίοδος λόγος – Ασύνδετο σχήμα ή πολυσύνδετο - Παρατακτική σύνδεση προτάσεων ή υποτακτική)
- **Ορολογία**/ ξένη ορολογία/ ιδιωματισμοί
- **Λόγιο** ή **λαϊκό** λεξιλόγιο
- Τέλος, σχολιάζω ποια είναι η **πρόθεση** του συγγραφέα (π.χ. να προβληματίσει, να προβληματίσει, να σχολιάσει κ.ά.)

3. Σκοπός του συγγραφέα η **ευαισθητοποίηση**, πώς το επιτυγχάνει; Αναφέρω:

- **Μέσα πειθούς** (αφήγηση, περιγραφή, ειρωνεία, χιούμορ, συναισθηματικά φορτισμένος λόγος)
- **Σχήματα λόγου** (μεταφορές, παρομοιώσεις κ.λπ.)
- **Σημεία στίξης** (χρήση αποσιωπητικών, θαυμαστικών, ερωτηματικών)

4. Σκοπός του συγγραφέα **να καταγγείλει**, πώς το επιτυγχάνει; Αναφέρω:

- | α. **Λέξεις/φράσεις** που δηλώνουν διαμαρτυρία
- | β. **σχήματα λόγου** (π.χ. μεταφορά)
- | γ. **Συγκινησιακά φορτισμένο λεξιλόγιο** (καταγγελτικό ύφος)
- | δ. **Σκοπός** του συγγραφέα: η δραστηριοποίηση των πολιτών/ των δημοσίων φορέων, η αντιμετώπιση της παθητικότητας κ.ά.

5. Να μετατρέψετε το απόσπασμα **από ευθύ σε πλάγιο λόγο (ή αντίστροφα)**

- | α. Ευθύς λόγος (μέσα σε εισαγωγικά): το ύφος γίνεται πιο **ζωντανό**, το κείμενο πιο **πειστικό** και **παραστατικό**, γιατί τα λόγια μεταφέρονται αυτούσια
- | β. Πλάγιος λόγος: είναι παραλλαγμένα τα λόγια του ομιλητή, ίσως υπάρχει **μειωμένη αξιοπιστία**, αλλά το ύφος είναι **ουδέτερο** και **απρόσωπο**.

6. Ο συγγραφέας του κειμένου **καταφέρνει να πείσει**; Αναφέρω:

Τρόπους και **μέσα πειθούς** (π.χ. επίκληση στο συναίσθημα με περιγραφή) σε συνδυασμό με το συγκεκριμένο σκοπό κάθε είδους. Ενδεχόμενοι σκοποί:

α) Επίκληση στη λογική: ορθολογική εξήγηση γεγονότων, να θεμελιωθεί μια θέση ή να αναιρεθεί μια άλλη, να παρατεθούν αναμφισβήτητα στοιχεία για να ενισχυθεί η αξία της άποψης, να εξηγηθεί με τεκμήρια κάποιο επιχείρημα

β) Επίκληση στο συναίσθημα: Η πρόκληση συναισθημάτων (αναφέρουμε ποιο π.χ. λύπη, φόβος, αντιπάθεια), η έκφραση συγκινησιακής φόρτισης

γ) Επίκληση στο ήθος του πομπού: Η προβολή της αξιοπιστίας του ομιλητή, κύρος, εγκυρότητα, αναγνώριση, κοινωνική αποδοχή, να κερδηθεί η εύνοια του δέκτη.

δ) Επίκληση στο ήθος του δέκτη: Η προβολή των θετικών γνωρισμάτων του δέκτη, προσδίδει

δ) Επίκληση στην αυθεντία: Κύρος και αξιοπιστία στα λεγόμενα, εγκυρότητα, ισχυροποίηση επιχειρηματολογίας, να ενισχυθεί η διακειμενικότητα του κειμένου, να φανεί η επιστημονική επάρκεια, η ευρυμάθεια του συγγραφέα

ε) Επίθεση στο ήθος του αντιπάλου: Άσκηση δριμείας κριτικής, με στόχο τη μείωση του κύρους, της αξιοπιστίας του αντιπάλου και την ενίσχυση της εικόνας του ομιλητή.

7. Να παρουσιάσετε την οργάνωση του επιχειρήματος στην X παράγραφο.

Αναφέρουμε τη **θέση/ άποψη** και αναλυτικά τις **προκείμενες** και το **συμπέρασμα**.

8. Ποιος είναι ο ισχυρισμός του συγγραφέα; Με ποια μέσα επιτυγχάνει το στόχο του;

Εντοπίζουμε το **βασικό ισχυρισμό** και τα μέσα στήριξης.

Αναφέρουμε αν ο χειρισμός στηρίζεται σε **αξιόπιστα στοιχεία**.

Αναφέρουμε χαρακτηριστικά **αντικειμενικότητας**, όπως η αναφορική λειτουργία της γλώσσας, το γ' ρηματικό πρόσωπο. Το α πληθυντικό πρόσωπο ως αποτύπωμα κοινής εμπειρίας ή οριστική έγκλιση, φράσεις με αιτιολογικό περιεχόμενο.

9. Τι πετυχαίνει με τη χρήση ερωτήματος ως προς την οργάνωση του κειμένου και την αντίδραση του αναγνώστη;

Ως προς την οργάνωση:

Αν είναι στον **πρόλογο**, **εισάγει το θέμα**.

Μπορεί να προ εξαγγείλει επιμέρους ενότητες είναι αποτελεί **τρόπο συνοχής**.

Αν είναι στον **επίλογο**, αποτελεί **προβληματισμό** που απορρέει από το συμπέρασμα του συγγραφέα.

Ως προς την αντίδραση του αναγνώστη:

Προβληματίζει, κινητοποιεί τη σκέψη, προσδίδει ζωντάνια, παραστατικότητα, οπότε ελκύει το ενδιαφέρον.

Ενδέχεται να **αναιρεί υφιστάμενη άποψη**, διαμορφώνει κλίμα διαλόγου, προκαλεί κάποιο συναίσθημα, όπως ανησυχία, φόβο, περιέργεια.

10. Ο συγγραφέας εκφράζει βεβαιότητα, πώς παρουσιάζεται;

Εγκλίσεις (οριστική), **σχήματα λόγου** (επανάληψη, άρση και θέση),

λεξιλογικές επιλογές (βέβαια, αναμφισβήτητα, αναμφίβολα, οπωσδήποτε),

επίθετα υπερθετικού βαθμού,

εμφατικές εκφράσεις, κυριολεκτική χρήση του λόγου, προτάσεις κρίσεως, επίκληση στη λογική ή στην αυθεντία (όταν λειτουργεί ενισχυτικά ενός επιχειρήματος)

11. Πόσο βέβαιος δείχνει ο συγγραφέας για όσα παραθέτει;

Αναφορά στα **επιχειρήματα**, τα **τεκμήρια** και σε όσα άλλα στοιχεία δείχνουν βεβαιότητα (βλέπε ερώτηση 9)

12. **Τι εννοεί με τη φράση** «...» η συγγραφέας; Να αποδώσετε το νόημα σε 40-50 λέξεις.

Χρησιμοποιώ **ελαφρώς παραλλαγμένη** τη **φράση** ως θεματική πρόταση και την αναλύω σε λεπτομέρειες εφαρμόζοντας έναν τρόπο ανάπτυξης παραγράφου.

13. Το κείμενο χαρακτηρίζεται από **μεταφορική χρήση** του λόγου και **προσωπικό ύφος**. **Να μετατρέψετε το ύφος** σε επίσημο.

Μετατρέπω τις μεταφορικές φράσεις σε **κυριολεκτικές**. Βάζω **γ' πρόσωπο** στα ρήματα, **υποτακτική σύνδεση, παθητική σύνταξη** και **λόγιες λέξεις**, αν είναι δυνατό.

14. Στο απόσπασμα **ο συγγραφέας πιθανολογεί**. Πώς επιβεβαιώνεται στο κείμενο, για ποιο λόγο το κάνει; Εντοπίζουμε:

α. **Υποθετικές προτάσεις**

β. **Επιρρήματα** που δηλώνουν πιθανότητα (π.χ. μάλλον, ενδεχομένως, ίσως),

γ. Λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν **πιθανότητα** (μπορεί, ενδέχεται, εικάζω, δεν είμαι σίγουρη)

δ. **Χρήση υποτακτικής**.

Πιθανολογεί γιατί μπορεί να μη γνωρίζει όλους τους παράγοντες, δεν είναι απόλυτος ή δογματικός, δίνει το έναυσμα στον αναγνώστη για σκέψη, τον προβληματίζει, τον ευαισθητοποιεί.

15. **Πόσο πειστικό είναι το επιχείρημα** που αναφέρει ο συγγραφέας;

Ελέγχουμε την **εγκυρότητα** και την **αξιοπιστία** (συνεπώς και την ορθότητα) του συλλογισμού.

16. **Ποιος είναι ο σκοπός του συγγραφέα** στη χ παράγραφο;

Εξετάζουμε τον **τρόπο ανάπτυξης**:

α. **Παραδείγματα**: να γίνει κατανοητός, να εξηγήσει

β. **Αιτιολόγηση**: να αποδείξει την ορθότητα της άποψής του

γ. **Σύγκριση-αντίθεση**: Να παρουσιάσει ομοιότητες και διαφορές, να προβληματίσει,

δ. **Ορισμός**: να πληροφορήσει, να διδάξει, να ερμηνεύσει, να γίνει κατανοητός,

ε. **Διαίρεση**: να παρουσιάσει κατηγορίες, να γίνει συγκεκριμένος και κατανοητός

στ. **Αναλογία**: Να δώσει ζωντάνια, παραστατικότητα, να γίνει πιο εύληπτο το κείμενο

ζ. **Αίτιο-αποτέλεσμα**: να αναδείξει τα θετικά/αρνητικά αποτελέσματα ενός φαινομένου με σκοπό να προβληματίσει, να δηλώσει αμφισβήτηση, να ευαισθητοποιήσει.

17. **Είναι ο τίτλος κατάλληλος για το κείμενο**; Ποιες πληροφορίες παρέχει; **Ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο**; Είναι **αποτελεσματικός**; Αναφέρω, αν υπάρχει:

α. Χρήση **ρήματος** ή **ονόματος**

β. **Συγκινησιακά φορτισμένο λεξιλόγιο**

γ. Σημεία **στίξης**

δ. **Σχήματα λόγου** π.χ. μεταφορά

ε. **Συμφωνία** ή **αντίθεση** με το περιεχόμενο του κειμένου

στ. Αν είναι **κυριολεκτικός** ή **μεταφορικός**/ υπαινικτικός

ζ. **Πρωτοτυπία**

η. Αν **προϊδεάζει** για το θέμα η. Αν ακολουθεί το **ύφος** του κειμένου ή βρίσκεται σε αντίθεση.

18. Με ποιους τρόπους ο συγγραφέας προσπαθεί να δώσει έμφαση στο παράδειγμα που παραθέτει; Πώς το παράδειγμα συνδέεται με την πρόθεση του συγγραφέα

Διαρθρωτικές λέξεις που εισάγουν το παράδειγμα.

Τα παραδείγματα απευθύνονται στη **λογική** και αποτελούν τρόπο να ενισχυθεί η **επιχειρηματολογία** που προηγήθηκε.

Να εξηγηθεί ένα γεγονός, η άποψη που έχει διατυπωθεί.

Να εκλαϊκευτούν επιστημονικές θεωρίες και έχουν σκοπό το κείμενο να γίνει πιο προσιτό, εύληπτο κατανοητό, ελκυστικό.

19. Εντοπίστε σημεία του κειμένου που το ύφος γίνεται **ειρωνικό** και διερευνήστε αν αυτή η επιλογή συνδέεται με την άποψη του συγγραφέα.

Στοιχεία που κάνουν το ύφος ειρωνικό είναι τα **σημεία στίξης**, αποσιωπητικά, εισαγωγικά, ερωτηματικά, θαυμαστικά.

Οι έμμεσοι ισχυρισμοί οι υπαινιγμοί.

Το εξεζητημένο λεξιλόγιο και το περιεχόμενο του συγκεκριμένου αποσπάσματος.

Η επιλογή του συγγραφέα είναι άμεση συνδεδεμένη με τη θέση που εκφράζει.

Με την ειρωνεία ο συγγραφέας σχολιάζει, σαρκάζει, μεταφέρει μηνύματα, στηλιτεύει τη θέση του αντιπάλου, επικαλείται το συναίσθημα του αναγνώστη και προσφέρει υφολογική ποικιλία στα λεγόμενά του.

20. Ποιο **επικοινωνιακό αποτέλεσμα δημιουργεί η επανάληψη** μιας λέξης ή φράσης;

Η επανάληψη δίνει **έμφαση** στα λεγόμενα αναδεικνύει τη σπουδαιότητα του θέματος.

Αποτελεί **δείγμα βεβαιότητας** του συντάκτη, μπορεί να αποτελεί **τρόπο συνοχής** της παραγράφου.

Η σχέση με το θέμα και την πρόθεση του συντάκτη πρέπει να ελεγχθεί με βάση το περιεχόμενο και το θεματικό κέντρο του κειμένου.

21. Χρησιμοποιεί τη **δηλωτική κυριολεκτική αναφορική λειτουργία της γλώσσας, τι επιτυγχάνει;**

Αντικειμενικότητα, σαφήνεια, σκοπός του πομπού, η πληροφόρηση. Ο πομπός λειτουργεί **λογικά**. Δίνεται έμφαση στο **περιεχόμενο** του λόγου.

22. Χρησιμοποιεί τη **συνυποδηλωτική μεταφορική ποιητική λειτουργία της γλώσσας. Τι επιτυγχάνει;**

Λυρικότητα, διέγερση του **ενδιαφέροντος** του αναγνώστη, καθιστώντας ευανάγνωστο το κείμενο.

Καλαισθησία, γλαφυρότητα, εκφραστικό πλούτο, **συναισθηματική φόρτιση**, ζωντάνια, παραστατικότητα, αισθητική απόλαυση, ποικιλία στο ύφος του κειμένου.

Ο πομπός λειτουργεί **συγκινησιακά**.

Η έμφαση δίνεται στη **μορφή**.

23. Χρησιμοποιεί τη **ενεργητική σύνταξη**. Τι πετυχαίνει;

Τονίζει το **υποκειμένο**

Προσδίδει υποκειμενικό τόνο και καθιστά το ύφος οικείο

Καθιστά πιο αναλυτικό το λόγο.

Το Γραμματικό και το λογικό υποκείμενο συμπίπτουν.

24. Χρησιμοποιεί την **παθητική σύνταξη**. Τι πετυχαίνει;

Τονίζει την πράξη προσδίδει **αντικειμενικό τόνο**

Καθιστά το ύφος επίσημο σοβαρό.

Προσδίδει πυκνότητα στο λόγο.

25. Χρησιμοποιεί πολλές ερωτήσεις. Τι πετυχαίνει;

Προσδίδουν ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα, οικειότητα και **διαλογικό χαρακτήρα**.
Κινητοποιούν τη **σκέψη** του αναγνώστη.
Εκφράζουν **προβληματισμό**, αμφισβήτηση, ειρωνεία.
Διευκολύνουν τη **μετάβαση** σε όσα πρόκειται να ελεγχθούν στη συνέχεια.
Προσδίδουν **υφολογική ποικιλία**.
Ενεργοποιούν το ενδιαφέρον του αναγνώστη.
Προσδίδουν **συγκινησιακή φόρτιση**, προκαλώντας συναισθήματα αγωνίας, ανησυχίας φόβου.

26. Χρησιμοποιεί εισαγωγικά. Τι πετυχαίνει; Εναλλακτικά:

α. **Αναλλοίωτη μεταφορά λόγων** άλλου προσώπου/
β. **Ειρωνεία**
γ. **Μεταφορά**
δ. **Έμφαση**
ε. Λέξεις **προφορικού λόγου**, λέξεις λαϊκής προέλευσης, ξενικές λέξεις, ειδικοί όροι, ιδιωτισμοί
στ. Παράθεση ενός **τίτλου** π.χ. βιβλίου

27. Χρησιμοποιεί αποσιωπητικά. Τι πετυχαίνει;

Ειρωνεία υπαινιγμό, ανησυχία, απειλή, προβληματισμό, αμφισβήτηση.
Εννοούνται σκέψεις που δεν λέγονται είτε γιατί δεν θέλει ο συγγραφέας, είτε γιατί δεν μπορεί να τις εκφράσει.
Συγκινησιακή φόρτιση, ντροπή ή δισταγμός;

28. Χρησιμοποιεί τη διπλή παύλα. Τι καταφέρνει;

Επεξήγηση, συμπλήρωση που είναι απαραίτητη για την κατανόηση του λόγου.

29. Χρησιμοποιεί άνω τελεία. Τι καταφέρνει;

Μέσα στην περίοδο χωρίζει ομάδες από προτάσεις ή στο εσωτερικό μιας φράσης χωρίζει δυο μέρη της που **σχετίζονται μεταξύ τους** αλλά και που έχουν **διαφορές**, ιδίως όταν το δεύτερο μέρος επεξηγεί ή έρχεται σε αντίθεση με το πρώτο.

30. Χρησιμοποιεί κάθετη γραμμή (/). Τι πετυχαίνει;

Εύκολα ανάμεσα σε λέξεις **συνώνυμες** ή με **παραπλήσιο νόημα**, προσδίδει έμφαση στο λόγο. Μπορεί επίσης η μία λέξη να διευρύνει το εννοιολογικό περιεχόμενο της άλλης.

31. Χρησιμοποιεί αναλογίες ή παρομοιώσεις, τι καταφέρνει;

Παραστατικότητα, ζωντάνια, αμεσότητα. Προσδίδεται λυρισμούς, **γλαφυρότητα** και ευαίσθητο αισθητοποιείται η σκέψη του συγγραφέα.

Το κείμενο γίνεται πιο **κατανοητό** γιατί μέσω της παρομοίωσης ή της αναλογίας **Εκλαϊκεύεται** το μήνυμα.
Υπάρχει **πρωτοτυπία** και **υφολογική ποικιλία**.

32. Χρησιμοποιεί ως τεκμήριο την αυθεντία. Τι επιτυγχάνει;

Προσδίδει **εγκυρότητα** και ισχυροποιεί τη **γνώμη** του γράφοντος.
Συμπληρώνει και **επαυξάνει τον ισχυρισμό** του ομιλητή.
Ενισχύει την αξιοπιστία του επιχειρήματος.
Ενισχύει την **υφολογική ποικιλία**.
Προσδίδει **αμεσότητα** και φυσικότητα.
Κεντρίζει το **ενδιαφέρον** του αναγνώστη.
Αποδεικνύει ότι ο γράφων γνωρίζει τη σχετική **βιβλιογραφία**.

33. Αν αλλάξει το πρόσωπο στο ρήμα, ποιες αλλαγές συμβαίνουν στο ύφος;

α' ενικό: εξομολογητικός τόνος, οικείο ύφος, αμεσότητα, προβάλλει την προσωπικότητα του πομπού, είναι στοιχείο υποκειμενικότητας, επίκληση στο ήθος του πομπού
β' ενικό/ πληθυντικό: ζωντάνια, αμεσότητα, οικειότητα με τον δέκτη, **ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης**, ύφος **προτρεπτικό** ή **αποτρεπτικό**, τόνος **παραινετικός**, διάθεση του πομπού για διάλογο και επικοινωνία, θεατρικότητα.
α' πληθυντικό: ευαισθητοποίηση, καθολική διάσταση στο πρόβλημα, ανάγκη συλλογικής αντιμετώπισης και εγρήγορσης, **αίσθημα κοινής ευθύνης**, συλλογική αποδοχή ενός προβλήματος
γ' ενικό/ πληθυντικό: ύφος **αντικειμενικό**, **απρόσωπο**, ουδέτερο, αποστασιοποίηση από τον αναγνώστη, ρεαλιστική προσέγγιση, σύνδεση με επιστημονικό λόγο

34. Ποια στοιχεία καθιστούν το ύφος οικείο;

α', β' ενικό και πληθυντικό,
χρήση ερωτήσεων,
χρήση διαλόγου,
χρήση ευθέος λόγου,
παραδείγματα,
η σαφής διατύπωση,
εκφράσεις προφορικού λόγου,
καθημερινό λεξιλόγιο,
ενεργητική σύνταξη,
παρατακτική σύνδεση,
ασύνδετο σχήμα,
βραχυπερίοδος λόγος

35. Ποια στοιχεία καθιστούν το ύφος επίσημο;

γ' ενικό/πληθυντικό,
χρήση πλαγίου λόγου,
ειδικό λεξιλόγιο,
λόγιες λέξεις,
υποτακτική σύνδεση,
μακροπερίοδος λόγος,
παθητική σύνταξη

36. Ποια στοιχεία εξομολογητικού/ προσωπικού τόνου εντοπίζουμε στο δοκίμιο;

χρήση α' προσώπου,
ανεπιτήδευτο/φυσικό ύφος,
συγκινησιακή χρήση της γλώσσας,
διάθεση αυτοκριτικής,
κατάθεση προσωπικών σκέψεων, απόψεων, συναισθημάτων,
χαλαρή διάρθρωση ιδεών.

37. Ποια είναι η λειτουργία του εικονοπλαστικού ή του μεταφορικού λόγου;

Οι μεταφορές ή οι εικόνες προσδίδουν **έμφαση**, παραστατικότητα, ζωντάνια,
λογοτεχνικό ύφος, λυρικότητα, υφολογική ποικιλία,
καλλωπίζουν τον λόγο στοχεύοντας στην **τέρψη του αναγνώστη**, προκαλώντας του συναισθήματα (ανάλογα με την περίπτωση) π.χ. χαράς, ενθουσιασμού, συγκίνησης, αγανάκτησης, αποστροφής, ανησυχίας κ.λπ.

38. Να επιβεβαιώσετε τον επικαιρικό και τον πληροφοριακό χαρακτήρα του άρθρου αναφέροντας 2 γνωρίσματα για το καθένα.

Ο επικαιρικός χαρακτήρας του άρθρου επιβεβαιώνεται από το ότι **αφορμάται από επικαιρικό γεγονός**, το οποίο σχολιάζετε ή ερμηνεύεται σε όλη την έκταση του κειμένου.
παρατίθενται χρονικά επιρρήματα, Π.χ. Πρόσφατα σήμερα χθες.
Ο πληροφοριακός χαρακτήρας επιβεβαιώνεται από την **παροχή πληροφοριών** και την **αναφορική λειτουργία** της γλώσσας.

39. Χρήση αναφορικών προτάσεων και ποιος ο ρόλος τους;

Οι **παραθετικές αναφορικές προτάσεις** χωρίζονται με κόμμα. Δίνουν δευτερεύουσες πληροφορίες και δεν αποτελούν απαραίτητο συμπλήρωμα της προηγούμενης πρότασης.
Οι **προσδιοριστικές αναφορικές προτάσεις** δεν χωρίζονται με κόμμα. Αποτελούν απαραίτητο συμπλήρωμα της προηγούμενης πρότασης.

40. Μετασχηματισμός, παρατακτική σε υποτακτική σύνδεση (και αντίστροφα)

Παρατακτική σύνδεση: Σύνδεση ισοδύναμων προτάσεων (κύριες με κύριες ή δευτερεύουσες με δευτερεύουσες). Λόγος απλός λιτός, σαφής, γοργός και κοφτός.
Υποτακτική σύνδεση (απλή ή διαδοχική): Πυκνός λόγος. Περίπλοκο και σύνθετο ύφος. Ο λόγος δείχνει οργανωμένος και επεξεργασμένος. Επιτυγχάνεται πειστικότητα, καθώς αποδεικνύεται εκφραστική ικανότητα του πομπού και το υψηλό πνευματικό του επίπεδο.

41. Χρήση ονοματικού συνόλου (ιδιαίτερα σε τίτλο) και μετατροπή σε ρηματικό.

Με το ονοματικό σύνολο:

Το μήνυμα διατυπώνεται με συντομία και πυκνότητα.
Το περιεχόμενο του αποσπάσματος ανάγεται στο μόνιμο.
Καταδεικνύεται το αποτέλεσμα και εκφράζεται μια καθολική τάση. Απουσιάζουν οι πλατειασμοί.
Το ύφος είναι επίσημο, απρόσωπο και αντικειμενικό.
Τα ονοματικά σύνολα αξιοποιούνται συχνά για την έκφραση αφηρημένων και γενικότερων εννοιών και συνήθως καθιστούν πιο σύνθετα και δυσνόητα νοήματα.

Με τα ρηματικά σύνολα:

Προσδίδεται παραστατικότητα και με την ευκρίνεια και την αναρχία τους μπορούν να οδηγήσουν σε δραστική σκέψη.
Ο λόγος είναι αναλυτικός και το νόημα εύληπτο και επομένως πιο οικείο το ύφος.
Χρησιμοποιείται κυρίως για επικοινωνιακές περιστάσεις της καθημερινότητας.

42. Σχολιασμός τίτλου

Σχολιάζουμε αν είναι **ευσύνοπτος** ή **αναλυτικός**.

Αν είναι **ρηματικός** ή **ονοματικός**;

Σχολιάζουμε το **ύφος** για παράδειγμα, ειρωνικό χιουμοριστικό, υπαινικτικό, επίσημο.

Τα σημεία στίξης. Εάν υπάρχει **συνυποδήλωση**.

Εάν ο τίτλος είναι **πρωτότυπος**. Εάν συμφωνεί με το ύφος και το περιεχόμενο του κειμένου.

Εάν είναι νοηματικά σαφείς.

43. Χρήση παραδειγμάτων, ποια η λειτουργία τους;

Διασαφήνιση και **εκλαΐκευση** του θέματος προσπάθεια να γίνει πιο **εύληπτο** το μήνυμα **θεμελίωση** απόψεις.

Λειτουργούν ως αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον αποτελούν τεκμήριο αξιόπιστο και συνδέονται άμεσα με τον ισχυρισμό του συγγραφέα.

Αποτελούν τροφή για σκέψη και αισθητοποιούν το πρόβλημα.

44. Παράθεση ιστορίας/παραμυθιού, ποια η λειτουργία;

Παραστατική απεικόνιση της επιχειρηματολογίας του συγγραφέα. **Πειστικότητα** και επίκληση στο **συναίσθημα** του δέκτη. Ενεργοποίηση του **ενδιαφέροντος** μέσω της συμβολικής λειτουργίας. Ενίσχυση του **διδασκτικού τόνου**. Στόχος η **ευαισθητοποίηση** και ο προβληματισμός του δέκτη. Προσδίδουν απλότητα και οικειότητα στο ύφος.

45. Χρήση λόγιων λέξεων, ποια η λειτουργία τους;

Προσδίδουν **πυκνότητα**, συντομία **ακρίβεια**, εκφραστικότητα, **ενάργεια** και ποικιλία. Με τη χρήση τους αποδίδονται έννοιες με σύνθετο νόημα. Απευθύνονται στη λογική του δέκτη. Διευρύνουν τις εκφραστικές και επικοινωνιακές δυνατότητες και προσδίδουν επισημότητα στο ύφος του κειμένου.

46. Χρήση λαϊκών λέξεων, γιατί χρησιμοποιούνται;

Ο λόγος **αποκτά προφορικότητα**, με συνέπεια να δημιουργείται κλίμα άμεσης επικοινωνίας με το δέκτη. Με τις λέξεις της καθημερινής επικοινωνίας ο συγγραφέας εκφράζει με πιο πηγαίο τρόπο με αυθορμητισμό, **χωρίς επιτήδευση** της θέσεως του. Απευθύνεται στο θυμικό του δέκτη και επιτυγχάνει αποτελεσματικότερα τη **συναισθηματική** του **προσέγγιση**.

47. Ειδικό λεξιλόγιο, γιατί χρησιμοποιείται;

Αποδεικνύει το μορφωτικό επίπεδο, τη βαθιά γνώση του θέματος και τη βαθιά κατάρτιση του πομπού. κύρος σαφήνεια στο λόγο. Αποτελεί στοιχείο επιστημονικού λόγου.

48. Το κείμενο είναι **δοκίμιο**, ποια χαρακτηριστικά εντοπίζετε;

Ένα υβρίδιο επιστήμης ή φιλοσοφίας και λογοτεχνίας. Βρίσκεται στο διάμεσο λογοτεχνίας και πληροφορίας. Η πραγματικότητα παρουσιάζεται φιλτραρισμένη μέσα από τα βιώματα του συγγραφέα. Έχει **έμμεσα διδασκτικό τόνο**. Αλλά όχι με τη μορφή άμεσες διδασχής. Ενημερώνει, καλλιεργεί την ευαισθησία, οξύνει την κρίση, ενισχύει τον προβληματισμό του δέκτη ή προσεγγίζει περισσότερο τη λογοτεχνία (στοχαστικό δοκίμιο).

49. Το δημοσιογραφικό κείμενο είναι **ειδησεογραφικό ή ερμηνευτικό**; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας;

Ειδησεογραφικό είναι το κείμενο που **παραθέτει απλώς πληροφορίες στον δέκτη, στοχεύοντας στην ενημέρωσή του**. Ερμηνευτικό είναι το κείμενο που περιέχει και **σχολιασμό**, ερμηνεία, εξήγηση των γεγονότων της επικαιρότητας προκειμένου ο παίκτης να αποκομίσει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη για το θέμα και να προβληματιστεί.

50. **Η επιφυλλίδα** ως ιδιαίτερο κειμενικό είδος, αντλεί τα θέματά της από την επικαιρότητα. Προχωρεί όμως στη διατύπωση γενικότερων απόψεων διαχρονικού χαρακτήρα. Να εξετάσετε εάν επιβεβαιώνεται η άποψη αυτή.

Το επικαιρικό γεγονός, το οποίο θα αναφέρεται στην αρχή του κειμένου και στη συνέχεια καταγράφουμε τους ισχυρισμούς και τις γενικότερες διαπιστώσεις και απόψεις διαχρονικού χαρακτήρα. Στόχος του επιφυλλιδογράφου είναι να **προσφέρει πολύτιμες γνώσεις στον αναγνώστη και να συμβάλλει στη μόρφωσή αυτού**. Συνήθως διαθέτει μόρφωση και είναι ειδικός στο θέμα στο οποίο αναφέρεται για αυτό χρησιμοποιεί ειδικούς όρους και λόγιες λέξεις.

51. Γιατί χρησιμοποιείται **μακροπερίοδος ή βραχυπερίοδος (μικροπερίοδος) λόγος;**

Μακροπερίοδος: Έμφαση και ένταση στο λόγο, **γοργότητα** ρυθμού, πρόκληση **ενδιαφέροντος** και συναισθηματική **διέγερση**. Συχνά μπορεί να προσδίδει επισημότητα, σοβαρότητα. Σύνθετο ύφος.

Βραχυπερίοδος: Διευκολύνεται η διαδικασία ανάγνωσης και πρόσληψης των ιδεών. Έ προσδίδει **λιτότητα**, απλότητα, σαφήνεια και **πυκνότητα**. Συχνά μπορεί να είναι πολύ γοργός προκειμένου να αποδώσει τη συναισθηματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο πόνος. Προσδίδει **ζωντάνια** και **παραστατικότητα**.

52. Γιατί χρησιμοποιείται **ασύνδετο ή πολυσύνδετο σχήμα;**

Ασύνδετο: ζωντάνια, παραστατικότητα. Έμφαση και τάσεις στο λόγο. Χρωματίζει συναισθηματικά το κείμενο. Προσδίδει πυκνότητα. Καθιστά το ύφος **άμεσο** και **οικείο**. Ενδεχομένως να επιδιώκεται να **απαριθμηθούν** οι συνέπειες ενός φαινομένου. Μια σειρά ενεργειών, τα χαρακτηριστικά ενός ατόμου. Ενεργοποιεί το συναίσθημα.

Πολυσύνδετο σχήμα (με χρήση πολλών «και»): Προσδίδεται έμφαση, ένταση, δυναμικός ρυθμός και συσσώρευση στοιχείων.

53. Ποια στοιχεία **προφορικότητας** εντοπίζετε;

Προσφώνηση, επιφώνηση, αποστροφές προς τον αναγνώστη. Ευθύ λόγο, **ενεργητική** σύνταξη, **παρατακτική** σύνδεση. α' και β' πρόσωπα, **ερωτήσεις**, παύσεις, **παρεκβάσεις**, πρόχειρο ύφος, απλό, **καθημερινό λεξιλόγιο**.